

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2021-1285

22.12.2021

DNB Livsforsikring AS (Pensjon, Personal)

Ulykke

Fall – tidligere nakkeplager – tidsnære nedtegnelser – psykiske plager - nakkeprolaps – årsakssammenheng

Forsikrede falt på jakttur i fjellet. Han fikk smerter i nakken, og oppsøkte lege noen dager senere uten at fallet ble nevnt. Forsikrede var sykmeldt med brystkassesymptomer/plager da han falt. Det fremgikk av tidsnære notater at han hadde hatt nakkeplager i lengre tid, og fallet var ikke nevnt i tidsnære medisinske journalnotater. Rådgivende lege konkluderte med at det ikke var årsakssammenheng mellom hendelsen og senere nakkeprolaps. Hendelsen var blant annet ikke egnet til å utløse prolaps. Saken reiste spørsmål om det var årsakssammenheng mellom fallet og senere påvist nakkeprolaps og psykiske plager. Nemnda uttalte at saken måtte vurderes i lys av den tidsnære dokumentasjonen og bemerket at første konsultasjon i saken fant sted 6 dager etter hendelsen og omtalte ingen akutt hendelse som årsak til forsikredes plager. Journalnotatet viste derimot at forsikrede hadde hatt langvarig smerter fra nakken. Basert på de foreliggende dokumentene konkluderte nemnda med at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort en årsakssammenheng mellom hendelsen, prolapsen og hans psykiske plager. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (f. 1972) skled på vei ned fra fjellet under en jakttur 24.10.15. Han var sykmeldt på skadetidspunktet pga. brystkassesymptomer/plager.

Forsikrede har opplyst at han ringte fastlegen 26.10.15 og fikk time 28.10.15. I fastlegejournalen ble det denne dagen notert:

skmelding gitt. Delvis arb.ufør: 01.11.2015 til dato: 07.12.2015. Ugrad: 20 %, stilling: Ingeniør

Medikasjon: Rp Paracet 1 g Tablett 1 g Dssn 1 tablett inntil 3 ganger daglig.

Diagnose: Hoveddiagnose: Brystkasse symptomer/plager L04

Forsikredes fastlege noterte i sin journal 30.10.15:

Han har langvarige smerter fra nakken, stråler ut venstre o.ex. Dette gir også smerter og låsninger i thorax. Langt forløp med sykmelding og fysioterapi. Som ledd i utredning henvises CT nakke. Prolaps? Annet? Kreatinin er 86.

Forsikrede mener at han bare var i kontakt med fastlegen per telefon 30.10.15, og at det som er grunnlaget for journalnotatet er en henvisning til MR av nakken etter skaden 24.10.15.

I skademeldingen til selskapet av 14.6.16 heter det:

... Jeg sklei i stien og fikk et skikkelig rykk gjennom hele kroppen før jeg landet på rygg/nakke. Dette har ført til store smerter i nakke med utstrålinger/lammelse i venstre arm. Har vært på MR undersøkelse og det er påvist nakkeprolaps. Jeg har vært på (...) for vurdering operasjon, men konklusjon ble at jeg skal fortsette med smertelindring og er henvist til Fysikalsk Medisinsk poliklinikk ved (...).

Selskapets rådgivende lege uttalte 24.1.17:

Det foreligger en legeerklæring til trygdekontoen i 2002 som beskriver ryggsmarter og smerter mellom skulderbladene i lang tid før 2002.

Den beskrevne hendelsen skjedde 24. oktober 2015. Han var da allerede sykmeldt pga smerter i rygg, bryst og nakke.

I journalnotatet fra legen datert 30.10.15 beskrives det at sl har hatt langvarig nakkesmerter med utstråling ut i venstre arm. Hendelsen 6 dager før er ikke nevnt i legens notat. Så lenge det er beskrevet utstrålende smerter i venstre arm av lengre tids varighet før 30.10.15, er det sannsynlig at nakkeprolapsen var tilstede før hendelsen.

Legen skriver med andre ord at han hadde nakkesmerter med utstråling ut i venstre arm før 24.10.15. Det ble i desember 2015 påvist et nakkeprolaps med påvirkning av C6-nerveroten, noe som også stemmer med de kliniske funnene.

Konklusjonene blir:

1. Symptomene var tilstede før hendelsen 24.10.15, jfr legens notat datert 30.10.15. Hendelsen 24.10.15 er ikke nevnt i det skadenære legenotatet fra 30.10.15. Det er derfor ikke dokumentert at plagene oppstod eller ble forverret pga. fallet 24.10.15.
2. Han var (helt eller delvis?) arbeidsufør allerede på hendelsesøyeblikket. Det forventes ikke at et slik eventuelt fall skal føre til en varig forverring av de plagene han allerede hadde, og har derfor ikke bidratt til arbeidsuførheten.
3. Det følger av den ovennevnte at VMI pga. hendelsen er null.

Selskapet avslo erstatning 21.2.17. Avslaget var begrunnet med at det ikke var årsakssammenheng mellom fallet og forsikredes symptomer og plager i ettertid.

Forsikrede fikk ny fastlege som i en legeerklæring av 9.5.17 skriver:

... Fått avslag på erstatningssak. Bakgrunnen for dette er at pasienten allerede var langvarig sykmeldt på grunn av smerter i rygg, bryst og nakke (fra 13.11.14). I journalnotat fra 30.10.15 beskrives det langvarige nakkesmerter med utstråling til venstre arm. Aktuell hendelse 6 dager før er ikke nevnt. Pasienten ble i forbindelse med helsekontroll 03/04/2014 henvist til MR av nakke. Lege noterte da at "Han har en fysisk krevende jobb i byggebransjen. Utstrålende smerter i nakke. 2 ømme punkt. Spørsmål om prolaps. Henviser MR nakke ved S. MR klinikk". Undersøkelse ikke journalført. MR svar 13/04/14 viste ingen patologi. Det fremkommer ellers ikke fra journal at pasienten hadde plager med nakke med stråling i perioden 10/11/2014 – 30/10/2015. Det bemerkes samtidig mangelfull journalføring av tidligere fastlege i samme periode. Utredet ved medisinsk avd 11/11/2014 grunnet sentrale brystsmerter uten stråling. Det fremkommer heller ingen plager fra nakke. Da utredet hjerte uten funn av sykdom. Det bemerkes at journalnotat fra 30/10/2015 ikke kommer fra en konsultasjon men er opprettet som en henvisning til MR av nakke. Dette ble gjort to dager etter konsultasjon 28/10/2015. Dessverre er det ikke opprettet et notat i den forbindelse. MR viste for øvrig et prolaps mot venstre i C5/C6-nivået med innsnevring til venstre sides C6 rotkanal, og altså tilkommet i perioden etter 13/04/14. Sånn sett passer det godt med pasientens beskrivelse av hendelsen.

Forsikrede klaget på avslaget 18.5.17.

En annen av selskapets rådgivende leger vurderte saken 29.6.17:

Vi forholder oss fortsatt til den nedtegnede journal, og ny fastlege sin vurdering av manglende journalføring kan ikke tillegges vesentlig vekt. I det tidsnære notatet (30.10.15) er det ingenting nevnt om hendelse 24.10.15, og det tror jeg det ville vært om hendelsen var av en slik art at denne har/ har hatt vesentlig betydning for hans helse. Prolaps påvist på MR i ettertid er ikke en typisk skadehendelse.

Jeg har lest skadelidtes innsigelser, men det kan ikke oppveie følgende; han hadde eksisterende plager fra samme region i lang tid før den påståtte hendelsen. Han var allerede sykmeldt i ulike prosenter på aktuelle tidspunkt. Det er ikke funnet skaderelaterte forandringer i hans nakke etter hendelsen.

Jeg ser derfor ingen grunn til å endre tidligere vurdering ved rådgivende lege H.

Avslaget ble opprettholdt etter behandling i selskapets klagenemnd.

Forsikrede søkte erstatning fra NPE for forsinket operasjon av prolaps. Det fremgår av to spesialisterklæringer, datert hhv. 9.1.19 og 5.7.19 og skrevet av forskjellige spesialiser, at skaden var en kombinasjon av muskulære plager og mekanisk påvirkning. I erklæringen av 5.7.19 heter det under overskriften "Vurdering":

...

De symptomer som undersøkende lege beskrev 26.05.2016 likner plager som ved mekanisk påvirkning av sjetten nerverot i nakken (C6-rots cervicobrakialgi). I motsetning til hva både røntgenlege og legen ved nevrokirurgisk poliklinikk vurderte, viste MR-undersøkelsen 21.02.2016 etter mitt skjønn tydelig påvirkning av venstre C6-rot i mellomvirvelhullet C5/C6 pga slitasjeforandringer. Fortolkning av kliniske symptomer og funn opp mot billedmateriale var etter mitt skjønn mest sannsynlig ikke i tråd med god medisinsk praksis.

...

I Poliklinisk notat opprettet 28.11.19 av overlege V. v/Ortopedisk avdeling. Å. sykehus, heter det:

Ein viser til tidligere notat, fall altså på hjortejakt og har tatt MR og artro no som viser at han då pådrog seg ein SLÅP skade med ein langstrakt labrumruptur som kan forklare nokså mye av skuldersmertene, ...

Forsikrede ble operert i venstre skulder 27.2.20.

Høsten 2020 ble forsikrede henvist til en psykiatrisk poliklinikk og var til utredning hos psykiater og psykologspesialist med MADRS, AUDIT, Cfp, SCL- 90 og MINI. Han fikk videre EMDR-behandling, en vurderingstime og fem behandlingssesjoner. Det foreligger epikrise fra psykiatrisk poliklinikk ved Å. sykehus datert 23.12.20. Der fremgår at forsikrede ble behandlet for depresjon og har fått diagnosen F43.8 andre spesifiserte reaksjoner på alvorlig belastning. Det heter at symptomer oppstod i forbindelse med fall på hjortejakt i 2015 med påfølgende funksjonsfall, økonomisk, sosialt og fysisk. Forsikrede fikk store vanskeligheter med å godta dette funksjonsfallet og falt stadig inn i grubling om hva som kunne skje dersom han falt igjen.

Forsikrede har i det vesentlige anført at det foreligger årsakssammenheng mellom fallulykken og plager som har medført medisinsk invaliditet og arbeidsuførhet. Det er altså årsakssammenheng mellom fallet og nakkeprolapsen, som igjen har ført til psykiske plager. Det er sannsynliggjort at nakkeskaden kom etter fallet. Det vises blant annet til feil i fastlegens journalføring, at forsikrede var sykemeldt av andre årsaker da han skadet seg og at prolaps i nakken først ble påvist etter hendelsen. Det medfører ikke riktighet at han hadde hatt langvarige smerter i nakke med utstråling til venstre arm i forkant av skaden 24.10.15. Når det gjelder dokumentasjon av legebesøk etter ulykken, så er det dokumentert legebesøk 28.10.15. Forsikrede var på skadetidspunktet sykmeldt med diagnosen Brystkasse Symptomer/plager.

Selskapet har i det vesentlige anført at det ikke foreligger årsakssammenheng mellom fallet og dagens plager. Spesialisterklæringene innhentet av NPE tar ikke stilling til årsakssammenheng mellom aktuelle hendelse og nakkeprolaps. Hendelsen var ikke egnet til å utløse prolaps og er ikke nevnt i journal fra fastlege 28.10.15, 4 dager etter hendelsen. Journalføring 30.10.15 bekrefter at nakkeplagene var tilstede før hendelsen. Forsikredes nedsatte arbeidsevne vurderes derfor å skyldes ikke-skaderelaterte sykdommer/plager.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder krav under en fritidsskadedekning som gjelder ulykkesskade som inntreffer i forsikringstiden. Begrepet ulykkesskade er i vilkårene punkt 3.1 definert som skade på «kroppen forårsaket av en plutselig ytre, fysisk begivenhet – ulykkestilfellet». Saken for nemnda reiser spørsmål om det er sannsynliggjort årsakssammenheng mellom fallet 24.10.15 og dagens plager.

Det er kravstiller, forsikrede, som har bevisbyrden for årsakssammenheng. Det betyr at forsikrede i tilstrekkelig grad må sannsynliggjøre at vilkårene for betaling er oppfylt, herunder at det er årsakssammenheng mellom ulykken og dagens plager.

Vurdering av årsakssammenheng har både en rettslig og en medisinsk side. Nemnda har ikke medisinsk kompetanse og foretar ikke noen medisinsk vurdering. Nemnda overprøver heller ikke det medisinskfaglige skjønn som leger har utvist i en sak.

Forsikrede fikk påvist nakkeprolaps med påvirkning av C6-nerverot ved MR 1.12.15, og det er spørsmål om det er sammenheng mellom denne prolapsen og hendelsen 24.10.15.

Høyesterett har behandlet spørsmålet om årsakssammenheng mellom et fall og senere påvist prolaps i nakken i Rt-2009-1370. Det fremgår av dommens avsnitt 38 at fordi det ikke fantes noen dokumentert internasjonal konsensus om forholdet mellom prolaps og tidligere traume, må det skje en vanlig bevisvurdering "hvor det tas hensyn til om den aktuelle hendelsen kunne medføre den aktuelle skaden, om As symptomer tyder på sammenheng mellom fallet og prolapsen og om det er andre sannsynlige forklaringer på prolapsen". Det fremgår dessuten av avsnitt 59 at for at et fall skal kunne utløse prolaps "må det være så hardt at det vil være meget smertefullt og som regel også føre til et knokkelbrudd – er den i dag faglig best funderte medisinsk oppfatning".

Mekanismen bak utviklingen av prolaps er, slik det fremgår av avsnitt 32, ukjent. En prolaps kan være forårsaket av et ytre traume, men de fleste prolapsene har ikke noen kjent årsak. Avsnitt 33 omtaler dessuten at ca. 90 % av nakkeprolapsene inntreffer i skiven mellom femte og sjette og syvende nakkevirvel.

Den første skriftlige nedtegnelsen i saken fant sted seks dager etter hendelsen. Forsikrede har anført at han var hos fastlegen fire dager etter fallet, men det er ikke skriftlig dokumentert. Nemnda, som behandler saken på grunnlag av sakens skriftlige dokumentasjon, kan ikke ta standpunkt til spørsmålet om feil i, eller feildatering av, legenotat. Nemnda må behandle og avgjøre saker på grunnlag av de fremlagte skriftlige dokumenter. Nemnda tilføyer at den tillegger tidsnære bevis størst vekt i sin bevisvurdering, jf. HR-2019-2336-A.

Nemnda legger til grunn at forsikrede etter fallet for første gang var i kontakt med fastlegen 30.10.15. Journalnotatet denne dagen omtaler at forsikrede hadde hatt langvarige smerter fra nakken, og et langt forløp med sykmelding og fysioterapi. Det spørres om prolaps og forsikrede ble henvist til CT av nakken. Fastlegens journalnotat omtaler etter nemndas syn ikke noe akutt, men vedvarende plager i nakken, og som en begrunnelse for at han var sykmeldt på ulykkestidspunktet. Det er således ikke noe i notatet som viser at forsikrede har hatt betydelige akuttsymptomer på prolaps i tidsrommet etter hendelsen.

Forsikrede har vist til flere epikriser og journalnotater mv. som han mener dokumenterer en årsakssammenheng. Slik nemnda leser disse dokumentene, er det imidlertid forsikredes egen fremstilling som gjengis og nemnda kan ikke se at dokumentene drøfter årsakssammenheng mellom hendelsen og hans plager. Dokumentene/notatene/epikrisene er da ikke egnet til å dokumentere årsakssammenheng mellom hendelsen og prolapsen.

Slik saken står for nemnda, finner nemnda ikke å kunne legge til grunn at det er sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen 24.10.15 og prolapsen.

Ettersom det etter nemndas syn ikke er sannsynliggjort noen årsakssammenheng mellom ulykken 24.10.15 og prolapsen, kan nemnda heller ikke se at det er sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes psykiske plager.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant), Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).